

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 4 เดือนตุลาคม ถึง ธันวาคม 2568

การดำเนินงานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา
จังหวัดตรัง

THE OPERATIONS OF VOCATIONAL EDUCATION INSTITUTIONS
UNDER THE OFFICE OF TRANG VOCATIONAL EDUCATION

กาญจนา วัฒนแพลง, อีรพงศ์ แก่นอินทร์, นริศ แก้วสินวล *

Kanjana Wattanaplaeng, Therapong KaenIn, Narit Kaewsinuan *

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และสังคมศาสตร์

วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้

Master of Education Program, Major in Educational Administration,

Faculty of Education and Social Sciences, Southern College of Technology

*Corresponding Author e-Mail: narit27@gmail.com

(Received: 2025, September 4; Revised: 2025, October 10; Accepted: 2025, October 16)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการดำเนินงานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาตามการรับรู้ของครู 2) เปรียบเทียบการดำเนินงานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาตามการรับรู้ของครู ตามตัวแปรเพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดสถานศึกษา เพศผู้บริหาร และประสบการณ์การทำงานของผู้บริหาร 3) ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของสถานศึกษาอาชีวศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นครูสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดตรัง จำนวน 187 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกนที่ระดับความเชื่อมั่น 95% สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนของสถานศึกษาและการสุ่มอย่างง่าย ด้วยวิธีจับสลากจากรายชื่อครูในแต่ละสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง .60-1 และมีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .96 และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที ด้วยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน การทดสอบค่าเอฟ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี LSD และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาตามการรับรู้ของครูโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณารายฝ่ายพบว่าฝ่ายวิชาการ ฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียนนักศึกษา ฝ่ายแผนงานความร่วมมือ อยู่ในระดับดีมาก และฝ่ายบริหารทรัพยากร อยู่ในระดับดี 2) ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานของ

สถานศึกษาอาชีวศึกษา ตามการรับรู้ของครู ตามตัวแปรเพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดสถานศึกษา เพศผู้บริหาร และประสบการณ์การทำงานของผู้บริหาร โดยรวมไม่แตกต่างกัน ตามตัวแปรประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี มีการรับรู้การดำเนินงานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาสูงกว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 21 ปี ขึ้นไป ตามตัวแปรเพศของผู้บริหาร โดยรวมพบว่าครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่ผู้บริหารมีเพศหญิงมีการรับรู้การดำเนินงานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาสูงกว่าครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่ผู้บริหารมีเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และ 3) ผลการศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะ พบว่าครูส่วนหนึ่งรับรู้ว่าสถานศึกษาได้รับจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา ขาดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่ทันสมัย ไม่เพียงพอต่อผู้เรียน และครูมีภาระหน้าที่งานนอกเหนือจากงานสอนเกินความจำเป็น ทำให้กระทบกับการจัดการเรียนการสอน ผู้เรียน สถานศึกษาควรสนับสนุนงบประมาณในการจัดการเรียนการสอนเพิ่มขึ้น และลดกิจกรรม ภาระงานที่ไม่จำเป็น

คำสำคัญ: การดำเนินงาน; สถานศึกษาอาชีวศึกษา; อาชีวศึกษาจังหวัดตรัง

ABSTRACT

This study aimed to investigate the operations of vocational education institutions as perceived by teachers, to compare the operations of vocational education institutions as perceived by teachers in relevance to their gender, educational level, job position, work experience, institution size, administrators' gender and work experience, and to identify problems and suggestions related to the operations of vocational education institutions. The sample consisted of 187 teachers under Office of Trang Vocational Education. The sample size was determined using Krejcie and Morgan's table at a 95% confidence interval. Stratified random sampling was conducted based on the proportion of schools, followed by simple random sampling using a lottery method to select teachers from each school. The data collection instrument was a five-point rating scale questionnaire with a consistency index ranging from .60-1 and the overall coefficient alpha of .96. The data analysis statistics included percentage, mean, standard deviation, independent samples *t* test, *F* test, one-way ANOVA, multiple comparisons using the LSD method and content analysis.

The findings revealed that: 1) the overall operations of vocational education institutions as perceived by teachers were found at very good levels. When considering each department, it was found that the Academic Affairs departments, Student Affairs and Development, and Planning and Cooperation were at very good levels, while the Resource

Management department was at a good level; 2) the overall comparison of vocational education institution operations as perceived by teachers in relevance to their gender, educational level, job position, work experience, institution size, administrators' gender and work experience, showed no significant differences. However, in terms of work experience, it was found that, overall, teachers with less than 10 years of work experience had a higher perception of the vocational education institution operations compared to those with 21 years or more of work experience. Regarding administrators' gender, it was found that, overall, female administrators had a significantly higher perception than male administrators, at a significance level of .05. 3) Problems and suggestions indicated that, according to some teachers' perceptions, small-sized colleges were allocated insufficient budgets for managing the institution, lacked modern media, materials, equipment, and teaching tools, which were inadequate for the number of students. In addition, teachers had duties beyond their teaching that were unnecessary, which affected the quality of teaching and learning.

Keywords: operations; Vocational Education Institutions; Vocational Education in Trang Province

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสื่อสารทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ.2551 มาตรา 8 ได้กำหนดรูปแบบ การจัดการศึกษาอาชีวศึกษา มี 3 รูปแบบ ได้แก่ 1) การศึกษาในระบบ 2) การศึกษานอกระบบ 3) การศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน กับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2552, หน้า 3-4)

การอาชีวศึกษาเป็นกระบวนการศึกษา เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพ ระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา การจัดหลักสูตรอาชีวศึกษาตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ.2551 ในมาตรา 6 มาตรา 7 มาตรา 8 และมาตรา 9 ให้จัดตามหลักสูตรที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนดคือ 1) ประกาศนียบัตรวิชาชีพ 2) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง 3) ปริญญาสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ ตามระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ.2552 ซึ่งในข้อ 8 กำหนดให้สถานศึกษาแบ่งการบริหารงานออกเป็น 4 ฝ่าย ดังนี้ ฝ่ายบริหารทรัพยากร ฝ่ายแผนงานและความร่วมมือ ฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียนนักศึกษา และฝ่ายวิชาการ ในการบริหารสถานศึกษาทั้ง 4 ฝ่าย ให้มีคุณภาพสอดคล้องกับประสิทธิผลของสถานศึกษานั้นมีความสำคัญอย่างยิ่ง

ในการพัฒนาคน ซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศจะต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจของบุคลากรในสถานศึกษานั้น ๆ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2552, หน้า 2-4)

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดตรัง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีการจัดการศึกษา จำนวน 7 แห่ง ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคตรัง วิทยาลัยการอาชีพตรัง วิทยาลัยการอาชีพปะเหลียน วิทยาลัยการอาชีพห้วยยอด วิทยาลัยการอาชีพกันตัง วิทยาลัยสารพัดช่างตรัง และวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีตรัง (สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดตรัง, 2567, หน้า 12-15) มีหน้าที่จัดการศึกษาด้านวิชาชีพ มีการบริหารจัดการองค์การให้มีประสิทธิภาพเป็นที่ยอมรับของชุมชนและสังคมให้ครอบคลุมตามภารกิจงานจากความเป็นมาและความสำคัญข้างต้นจะเห็นได้ว่าการดำเนินงานของสถานศึกษามีความสำคัญต่อการบริหารจัดการองค์การให้มีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการดำเนินงานของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดตรัง ซึ่งผลการวิจัยจะทำให้ทราบถึงการดำเนินงานของสถานศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาเกี่ยวกับการดำเนินงานของสถานศึกษาและเพื่อให้บรรลุตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดตรัง
2. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดตรัง ตามตัวแปรเพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดสถานศึกษา เพศผู้บริหาร และประสบการณ์การทำงานของผู้บริหาร
3. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดตรัง

สมมติฐานของการวิจัย

1. ครูที่มีเพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีการรับรู้การดำเนินงานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาแตกต่างกัน
2. ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีการรับรู้การดำเนินงานของสถานศึกษาอาชีวศึกษา แตกต่างกัน
3. ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่ผู้บริหารมีเพศ และประสบการณ์การทำงานของผู้บริหารต่างกัน มีการรับรู้การดำเนินงานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เป็นครูสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดตรัง ที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2567 จำนวน 360 คน (สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดตรัง, 2567, หน้า 12-15) และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 187 คน โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการเทียบตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วน (proportional stratified random sampling) และเลือกกลุ่มตัวอย่างในสถานศึกษา ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) และวิธีจับสลาก (lottery) จากรายชื่อครูของแต่ละสถานศึกษาให้ครบตามกำหนด

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์การทำงาน ขนาดสถานศึกษา เพศผู้บริหาร และประสบการณ์การทำงานของผู้บริหาร ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (check list) ตอนที่ 2 การดำเนินงานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาตามการรับรู้ของครู จำแนกเป็น 4 ฝ่าย ประกอบด้วย 1) ฝ่ายบริหารทรัพยากร 2) ฝ่ายแผนงานและความร่วมมือ 3) ฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียนนักศึกษา และ 4) ฝ่ายวิชาการ เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้ 5 หมายถึงการดำเนินงานอยู่ในระดับดีมาก 4 หมายถึงการดำเนินงานอยู่ในระดับดี 3 หมายถึงการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง 2 หมายถึงการดำเนินงานอยู่ในระดับควรปรับปรุง 1 หมายถึงการดำเนินงานอยู่ในระดับควรปรับปรุงอย่างยิ่ง และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะการดำเนินงานของสถานศึกษาอาชีวศึกษา เป็นข้อคำถามแบบปลายเปิด (open-ended questions) นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญที่มีวุฒิการศึกษาดั้งแต่ระดับปริญญาโทขึ้นไป และมีประสบการณ์บริหารการศึกษาหรือบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและนิยามศัพท์ (Index of Item-objective Congruence: IOC) พบว่าอยู่ระหว่าง .60-1 มีค่า IOC เท่ากับ .95 สามารถนำไปใช้ได้ และนำไปทดลองใช้ (try out) กับประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน หาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) ของ Cronbach (1990, pp. 202-204) มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .96

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขออนุญาตสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดตรังเพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ผ่านระบบ My-Office ของแต่ละสถานศึกษาโดยเก็บข้อมูลในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.2568 จากการส่งแบบสอบถาม จำนวน 187 ฉบับ ได้แบบสอบถามคืน จำนวน 174 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.05

การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ 1) สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2552, หน้า

75) ดังนี้ 4.50-5.00 หมายถึงการดำเนินงานในระดับดีมาก 3.50-4.49 หมายถึงการดำเนินงานในระดับดี 2.50-3.49 หมายถึงการดำเนินงานในระดับปานกลาง 1.50-2.49 หมายถึงการดำเนินงานในระดับควรปรับปรุง 1.00 -1.49 หมายถึงการดำเนินในระดับควรปรับปรุงอย่างยิ่ง 2) สถิติอ้างอิง ได้แก่ การทดสอบค่าที ด้วยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน (independent samples t test) การทดสอบค่าเอฟ (F test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี LSD (least significant difference test) กำหนดระดับนัยสำคัญที่ .05 และ 3) การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ผลการวิจัย

ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 174 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 52.30 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 85.06 มีตำแหน่งหน้าที่ ข้าราชการครู ร้อยละ 48.85 ประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี ร้อยละ 41.38 ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็ก ร้อยละ 66.09 ผู้บริหารมีเพศชาย ร้อยละ 64.94 และประสบการณ์การทำงานของผู้บริหาร 10 ปีขึ้นไป ร้อยละ 56.32

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการดำเนินงานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาตามการรับรู้ของครู โดยรวมและรายฝ่าย

การดำเนินงานของสถานศึกษาอาชีวศึกษา	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ
1. ฝ่ายบริหารทรัพยากร	4.44	0.55	ดี	4
2. ฝ่ายแผนงานและความร่วมมือ	4.51	0.56	ดีมาก	3
3. ฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียนนักศึกษา	4.51	0.51	ดีมาก	2
4. ฝ่ายวิชาการ	4.56	0.56	ดีมาก	1
ค่าเฉลี่ยรวม	4.50	0.51	ดีมาก	

จากตารางที่ 1 พบว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาตามการรับรู้ของครู โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}=4.50$, $SD=0.51$) เมื่อพิจารณารายฝ่ายพบว่ามี 3 ฝ่ายอยู่ในระดับดีมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ฝ่ายวิชาการ ($\bar{X}=4.56$, $SD=0.56$) รองลงมาฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียนนักศึกษา ($\bar{X}=4.51$, $SD=0.51$) และฝ่ายแผนงานและความร่วมมือ ($\bar{X}=4.51$, $SD=0.56$) และมี 1 ฝ่ายอยู่ในระดับดีคือ และฝ่ายบริหารทรัพยากร ($\bar{X}=4.44$, $SD=0.55$)

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 4 เดือนตุลาคม ถึง ธันวาคม 2568

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบการดำเนินงานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงาน
อาชีวศึกษาจังหวัดตรัง ตามตัวแปร เพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ ประสิทธิภาพในการทำงาน
ขนาดสถานศึกษา เพศผู้บริหาร และประสิทธิภาพการทำงานของผู้บริหาร โดยรวม

ข้อมูลทั่วไป	การดำเนินงานของ สถานศึกษาอาชีวศึกษา ตามการรับรู้ของครู		<i>p</i>	ผลการทดสอบ
	<i>t</i>	<i>F</i>		
เพศ	2.44	-	.12	ไม่แตกต่างกัน
ระดับการศึกษา	0.81	-	.36	ไม่แตกต่างกัน
ตำแหน่งหน้าที่	-	0.82	.44	ไม่แตกต่างกัน
ประสิทธิภาพในการทำงาน	-	3.56*	.03	แตกต่างกัน
ขนาดสถานศึกษา	-	0.26	.76	ไม่แตกต่างกัน
เพศของผู้บริหาร	4.28*	-	.04	แตกต่างกัน
ประสิทธิภาพการทำงานของผู้บริหาร	1.62	-	.20	ไม่แตกต่างกัน

* $p < .05$

จากตารางที่ 2 พบว่าการเปรียบเทียบการดำเนินงานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาตามการรับรู้ของครู
สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดตรัง ตามตัวแปร เพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ ขนาดสถานศึกษา
และประสิทธิภาพการทำงานของผู้บริหารไม่แตกต่างกัน ส่วนประสิทธิภาพการทำงานและเพศผู้บริหาร
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่การดำเนินงานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาตามการรับรู้ของครู
ตามตัวแปรประสิทธิภาพในการทำงาน โดยรวม

ประสิทธิภาพในการทำงาน	$\bar{X}$	น้อยกว่า 10 ปี	10-20 ปี	21 ปี ขึ้นไป
		4.62	4.44	4.40
น้อยกว่า 10 ปี	4.62		.18	.22*
10-20 ปี	4.44			.04
21 ปี ขึ้นไป	4.40			

* $p < .05$

จากตารางที่ 3 พบว่าการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ การดำเนินงานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาตามการรับรู้ของครู ตามตัวแปรประสพการณ์ในการทำงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 จำนวน 1 คู่ คือครูที่มีประสพการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี มีการรับรู้การดำเนินงานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาสูงกว่า ครูที่มีประสพการณ์ในการทำงาน 21 ปี ขึ้นไป ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบการดำเนินงานของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ตามตัวแปรเพศของผู้บริหารโดยรวม

เพศผู้บริหาร	<i>n</i>	$\bar{X}$	<i>SD</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
ชาย	113	4.45	0.59	4.28*	.04
หญิง	51	4.61	0.31		

* $p < .05$

จากตารางที่ 4 พบว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ตามการรับรู้ของครู ตามตัวแปรเพศของผู้บริหาร โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่ผู้บริหารมีเพศหญิงมีการรับรู้การดำเนินงานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาสูงกว่าครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่ผู้บริหารมีเพศชาย

ข้อเสนอแนะการดำเนินงานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาพบว่า 1) ปัญหาการดำเนินงานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาตามการรับรู้ของครู มีดังนี้ วิทยาลัยสถานศึกษาขนาดเล็กได้รับจัดสรรงบประมาณน้อย ไม่เพียงพอต่อการพัฒนา บริหารจัดการในสถานศึกษาขาดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่ทันสมัย และครุภัณฑ์ไม่เพียงพอต่อผู้เรียน ครูมีภาระหน้าที่งานนอกเหนือจากงานสอนเกินความจำเป็น ต้องทำงานเอกสาร การประเมินผล งานกิจกรรม และงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการสอน ทำให้รบกวนเวลาการเรียนการสอนของครูและนักเรียน อีกทั้งมีเวลาในการเตรียมการสอนหรือพัฒนาวิชาชีพน้อยลง และ 2) ข้อเสนอแนะการดำเนินงานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาตามการรับรู้ของครู มีดังนี้ ควรมีการจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติม และการสนับสนุนงบประมาณในการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น ควรจัดสรรวัสดุการเรียนการสอนให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน และควรลดภาระงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการสอน เช่น การทำเอกสาร การประเมินผลที่ซับซ้อน หรือการจัดกิจกรรมที่ไม่จำเป็น เพื่อให้ครูสามารถใช้เวลาในการเตรียมการสอนและพัฒนาตนเองได้มากขึ้น

อภิปรายผล

1. การดำเนินงานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาตามการรับรู้ของครู พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณารายฝ่าย พบว่า ฝ่ายแผนงานและความร่วมมือ ฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียน นักศึกษา และฝ่าย

วิชาการ อยู่ในระดับดีมาก และฝ่ายบริหารทรัพยากร อยู่ในระดับดี ผลวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาตระหนักและให้ความสำคัญกับการบริหารงานภายในสถานศึกษา มีนโยบายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายฝ่ายต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ กลุณยเนศ จันดาอาจ และวานิช ประเสริฐพร (2564, หน้า 233) ที่พบว่าแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานอาชีวศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และทรศนันท์ ถนัดคำ (2562, หน้า 129) ที่พบว่าแนวทางพัฒนาการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายฝ่ายทุกฝ่ายอยู่ในระดับมากที่สุด

2. การเปรียบเทียบการดำเนินงานของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ตามการรับรู้ของครู ตามตัวแปรเพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดสถานศึกษา เพศผู้บริหาร และประสบการณ์การทำงานของผู้บริหาร อภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 การดำเนินงานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาตามการรับรู้ของครู ตามตัวแปรเพศ พบว่าครูที่มีเพศต่างกัน มีการรับรู้การดำเนินงานของสถานศึกษาอาชีวศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ผลวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะครูเพศหญิงและเพศชายมีการรับรู้การดำเนินงานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเหมือนกัน สอดคล้องกับ กลุณยเนศ ไกรสี (2558, หน้า 145) ที่พบว่าบุคลากรที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน ในอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.2 การดำเนินงานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาตามการรับรู้ของครู ตามตัวแปร ระดับการศึกษา พบว่าโดยรวมครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการรับรู้การดำเนินงานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ผลวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการดำเนินงานตามที่ได้รับมอบหมายในสถานศึกษาอาชีวศึกษาไม่ต่างกัน สอดคล้องกับ กลุณยเนศ ไกรสี (2558, หน้า 147) ที่พบว่าบุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน ในอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.3 การดำเนินงานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาตามการรับรู้ของครู ตามตัวแปรตำแหน่งหน้าที่ พบว่าครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน มีการรับรู้การดำเนินงานของสถานศึกษาอาชีวศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ผลวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะครูที่มีตำแหน่งต่างกัน ได้รับมอบหมายหน้าที่ภาระงาน ในการทำงานอย่างเท่าเทียมกัน ทุกคนมีโอกาสในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ได้รับข้อมูลข่าวสารฝ่ายต่าง ๆ อย่างเท่าเทียมกัน ทำให้การรับรู้ของครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกันทำให้มีการรับรู้การดำเนินงานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ ธวัช แขนุนทด (2560, หน้า 91) ที่พบว่าครูที่มีตำแหน่งหน้าที่การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูและพนักงานราชการ วิทยาลัยสารพัดช่าง โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.4 การดำเนินงานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาตามการรับรู้ของครู ตามตัวแปรประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า โดยรวม ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี มีการรับรู้การดำเนินงานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาสูงกว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 21 ปี ขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ผลวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะประสบการณ์การทำงานของครูมีการรับรู้และมีการปฏิบัติงานตามการดำเนินงานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาที่ต่างกัน ซึ่งต่างจาก จิรภิญญา จตุรพรโอภากุล (2562, หน้า 68) ที่พบว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีการรับรู้การดำเนินงานของสถานศึกษาอาชีวศึกษา โดยรวมและรายฝ่ายทุกฝ่ายไม่แตกต่างกัน

2.5 การดำเนินงานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาตามการรับรู้ของครู ตามตัวแปรขนาดสถานศึกษา พบว่าครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดต่างกัน มีการรับรู้การดำเนินงานของสถานศึกษาอาชีวศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ผลวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาทุกขนาดได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษา ทำให้ครูที่ปฏิบัติงานในแต่ละสถานศึกษา มีการรับรู้การดำเนินงานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ จิรภิญญา จตุรพรโอภากุล (2562, หน้า 68) ที่พบว่าครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่ขนาดต่างกัน มีการรับรู้การดำเนินงานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาไม่แตกต่างกัน

2.6 การดำเนินงานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาตามการรับรู้ของครู ตามตัวแปรเพศของผู้บริหาร พบว่าครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่ผู้บริหารมีเพศต่างกัน มีการรับรู้ต่อการดำเนินงานของสถานศึกษาอาชีวศึกษา โดยรวมแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ผลวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารเพศหญิงและเพศชาย มีการบริหารสถานศึกษาตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายนโยบายจากสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาเช่นเดียวกัน ทำให้ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีการรับรู้การบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาแตกต่างกัน สอดคล้องกับ ทรรคนันท์ ถนัดคำ (2562, หน้า 134) ที่พบว่าครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่ผู้บริหารมีเพศต่างกัน มีการรับรู้การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกัน

2.7 การดำเนินงานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาตามการรับรู้ของครู ตามตัวแปรประสบการณ์การทำงานของผู้บริหาร พบว่าครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่ผู้บริหารมีประสบการณ์ในการบริหารงานต่างกันมีการรับรู้การดำเนินงานของสถานศึกษาอาชีวศึกษา โดยรวมและรายฝ่ายทุกฝ่ายไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ผลวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีการพัฒนาตนเองและพัฒนางานอย่างสม่ำเสมอปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ ทำให้การรับรู้ของครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาอาชีวศึกษาที่ประสบการณ์ การทำงานของผู้บริหารต่างกัน มีการรับรู้ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ ทรรคนันท์ ถนัดคำ (2562, หน้า 134) ที่พบว่าครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาอาชีวศึกษา ที่ประสบการณ์การทำงานของผู้บริหารต่างกัน มีการรับรู้การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะ พบว่าสถานศึกษา ขาดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่ทันสมัย และครุภัณฑ์ไม่เพียงพอต่อผู้เรียน ครูมีภาระหน้าที่งานนอกเหนือจากงานสอนเกินความจำเป็น ผลวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาได้รับจัดสรรงบประมาณน้อยไม่เพียงพอต่อการพัฒนาบริหารจัดการ สอดคล้องกับ ธวัช

แบบขุนทด (2560, หน้า 92) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า 1) ควรจัดระบบการจัดแผนการเรียน ครอบคลุมบุคลากรทุกแผนกวิชา และจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ 2) ควรส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในหลักการ จุดมุ่งหมาย และหลักเกณฑ์ของการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาอย่างทั่วถึง และ 3) สถานศึกษาควรจัดให้มีโรงอาหารที่ถูกต้องตามหลักโภชนาการที่ดี มีระบบเครือข่ายการแนะแนวอาชีพร่วมกับหน่วยงานภายนอก และส่งเสริม สนับสนุนการจัดโครงการฝึกอบรมวิชาชีพต่าง ๆ แก่นักเรียนนักศึกษา และสอดคล้อง วรรณสินธุ์ ถนัดคำ (2562, หน้า 137-138) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า 1) ควรให้ความสำคัญกับการจัดทำแผนกลยุทธ์และสื่อสารทำความเข้าใจ สร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน 2) ควรตระหนักถึงบทบาทและภารกิจหน้าที่ในการดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร 3) พัฒนาบุคลากรให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินการสถานศึกษา สร้างบรรยากาศ การบริหารงานภายในตามหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ดีและมีบรรยากาศที่น่าอยู่

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ฝ่ายบริหารทรัพยากรควรมีการมอบหมายงานที่ตรงกับความถนัดความรู้ความสามารถของบุคลากร และควรพัฒนาความรู้ ความสามารถ และทักษะของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษาเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด
2. ฝ่ายแผนงานและความร่วมมือสถานศึกษาควรมีการจัดทำแผนการสร้างองค์ความรู้การพัฒนานวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์ สนับสนุนงบประมาณอย่างเต็มที่ในการจัดโครงการฝึกอบรมวิชาชีพต่าง ๆ และวัสดุฝึกแก่นักเรียนนักศึกษา เพื่อส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูและผู้เรียน
3. ฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียนนักศึกษาควรมีการจัดสวัสดิการฝ่ายต่าง ๆ เช่น พยาบาล น้ำดื่ม ให้แก่นักเรียนนักศึกษาอย่างเพียงพอและมีคุณภาพ และการจัดให้มีโรงอาหารที่ให้บริการอาหารแก่นักเรียนนักศึกษาที่มีคุณภาพและถูกต้องตามหลักโภชนาการที่ดี
4. การดำเนินงานฝ่ายวิชาการ ควรมีการจัดให้มีห้องสมุด และศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองที่ทันสมัย สนับสนุน ส่งเสริม สื่อ เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ที่ทันสมัย เพื่อให้ครูและนักเรียนได้พัฒนาตนเอง ก้าวทันต่อสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาแนวทางการดำเนินงานที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษาอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดตรัง เพื่อเป็นข้อมูลเชิงลึกในการบริหารสถานศึกษา
2. ศึกษาความสัมพันธ์การบริหารงานเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษากับประสิทธิผลของการดำเนินงานสถานศึกษาอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดตรัง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา

3. ศึกษาวิจัยและพัฒนาารูปแบบการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาที่พึงประสงค์เพื่อให้ได้รูปแบบที่เหมาะสมในการบริหารสถานศึกษา

บรรณานุกรม

กฤษณะ ไกรสี. (2558). **ประสิทธิภาพการบริหารจัดการวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนในเขตอำเภอเมือง**

จังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

กฤษณะ จันดาอาจ และวานิช ประเสริฐพร. (2564). แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐาน อาชีวศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น. **วารสารวิชาการร้อยแก่นสาร**, 6(6), หน้า 233-246.

จิรภิญญา จตุพรโอภากุล. (2562). **คุณภาพการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด**

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

ทรรศนันท์ ถนัดคำ. (2562). **แนวทางการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา**

จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

ธวัช แบนขุนทด. (2560). **ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู**

และพนักงานราชการวิทยาลัยสารพัดช่าง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขต ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2552). **การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS** (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ:

บิสซิเนสอาร์แอนด์ดี.

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2552). **ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาว่าด้วย**

การบริหารสถานศึกษา พ.ศ.2552. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2552). **พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา 2551.** กรุงเทพฯ: สำนักการพิมพ์

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.

สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดตรัง. (2567). **รายงานผลการดำเนินงานสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดตรัง**

ประจำปีงบประมาณ 2567. ตรัง: สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดตรัง.

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 4 เดือนตุลาคม ถึง ธันวาคม 2568

Cronbach, L.J. (1990). *Essentials of psychological testing* (5th ed.). New York: Harper Collins.

Krejcie, R.V., & Morgan, D.W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30, pp. 607-610.